

EN PAKT FÖR FORSKNING

Frankrikes forskning ligger i dag på femte plats i världen när det gäller vetenskapliga publikationer tack vare de medel som landet satsat på forskning, de franska forskarnas avancerade teknik och kvaliteten på universitet, högre läroanstalter och organisationer.

Men forskningen och innovationen har en tendens att stagnera och saknar dynamik. Lagen om ett program för forskning innebär därför en satsning på forskningen i Frankrike så att den bättre skall kunna anpassas till dagens verklighet och anta utmaningarna inom vetenskap, ekonomi och morgondagens samhälle på såväl europeisk som internationell nivå.

Regeringen vill höja den andel av bruttonationalprodukten (BNP) som satsas på forskning till 3%.

Målsättning med pakten

För att pakten skall lyckas bygger den på tre pelare:

- en balanserad utveckling av hela forskningen: grundforskning (kunskapsproduktion) i samhällssyfte (tillföra samhället vetenskapliga och tekniska uppgifter) och i ekonomiskt syfte (omfattande ökning av företagens FoU och innovation),
- utveckling av gränssnitt och samarbete mellan forskningens aktörer, bland annat genom att aktörerna inom den offentliga forskningen i större utsträckning närmar sig varandra,
- utveckling som bygger på en global strategi och långsiktighet, och som syftar till att öka förtroendet mellan det franska samhället och dess forskning.

Forskningspakten är uppdelad i sex stora målsättningar

1- Större möjlighet till strategisk inriktning och fastställande av prioriteringar

För att det nationella systemet för forskning och innovation skall bli mer enhetligt, tydligare i sina utmaningar och effektivare i sina åtgärder kommer ett **Haut Conseil de la Science et de la Technologie (HCST)** att inrättas. Detta konsulterande organ kommer att bestå av 12-20 ledamöter på mycket hög nivå, vilka väljs på fyra år utifrån sin forskningskompetens. Det har i uppgift att förklara presidentens och regeringens beslut när det gäller forsknings- och innovationspolitik samt se till att de stora målsättningarna inom forskning och innovation överensstämmer med samhällets förväntningar och intressen på kortare och längre sikt.

Conseil Supérieur de la Recherche et de la Technologie (CSRT) kommer att ha ett nära samarbete med HCST och vara ett aktivt gränssnitt för dialog, spridning av vetenskaplig och teknisk information samt analys av sociala och ekonomiska förväntningar.

Denna omarbetade styrelseform borde dessutom möjliggöra en bättre uppdelning mellan nationell, europeisk och regional politik (betydande ökning av privata forskningsinvesteringar, inrättande av centrum för konkurrenskraft ("competitiveness centers") och enheter för forskning och högre utbildning, m.m.).

Det nya systemet bygger slutligen på en förstärkning av projektkulturen (Agence Nationale de la Recherche, ANR, för projekt inom grundforskning eller tillämpad forskning; Agence d'Innovation Industrielle, AII, för projekt inom omfattande teknisk utveckling som genomförs av stora företag, etc.).

2- Ett enhetligt och öppet system för utvärdering av forskningen

Utvärderingen i Frankrike är i dag utspridd och heterogen. För att utvärderingen skall komma till sin rätt i forskningsverksamheten fastställs i denna lag följande principer: projekt, program och institutioner som finansieras med allmänna medel skall systematiskt utvärderas och förfarandena för utvärdering och deras resultat skall offentliggöras.

Den oberoende statliga myndigheten Agence d'Evaluation de la Recherche (AER) kommer därför att inrätta ett homogent och enkelt utvärderingssystem som uppfyller internationell standard. Myndigheten skall bestå av 24 ledamöter (franska eller utländska) och ha i uppgift att utvärdera forskningsverksamhet som bedrivs av offentliga myndigheter. Myndigheten skall yttra sig om anläggningarnas förfaranden för utvärdering av personal och under vilka förhållanden dessa förfaranden genomförs. Myndigheten kommer också att bidra till att utveckla doktorandutbildningen vid högre läroanstalter och forskningsanläggningar vid skolor med doktorandutbildning.

AER skall vara tydligt inriktat på internationell verksamhet och kommer att inom ramen för EU:s samarbetsprogram eller internationella program delta i utvärderingen av utländska organisationer för forskning och högre utbildning.

3- Gemensam satsning och bättre samarbete mellan forskningens olika aktörer

Flertalet forskningsorganisationer och offentliga anläggningar för forskning och högre utbildning i Frankrike är inte tillräckligt synliga på internationell nivå. Lagen syftar därför till att aktörerna skall närma sig varandra för att öka deras kritiska massa och se till att fransk vetenskap sprids.

En av de viktigaste målsättningarna är att inleda och bistå vid nära samarbete mellan aktörer inom högre utbildning och forskning som arbetar inom samma territorium för att öka deras erkännande på nationell, europeisk och internationell nivå, göra deras åtgärder effektivare och främja ett tvärvetenskapligt synsätt på vetenskaplig forskning: inrätta enheter för forskning och högre utbildning (PRES) och skapa världsomspännande forskningscampus inom framtidsområden.

ANR kommer dessutom att internationalisera sin verksamhet och inrikta åtgärderna på EU:s ramprogram med det framtida europeiska rådet för forskning (ECR), system som ERA-Net och samarbeta med andra finansiärer i stora forskningsländer.

Färre administrativa förfaranden inom vissa områden borde avslutningsvis göra det möjligt för forskarna att ägna sig åt sin forskningsverksamhet.

4- Attraktiva och utvecklande karriärer på det vetenskapliga området

Vetenskapen är i dag inte tillräckligt attraktiv. Regeringen vill uppvärdera karriär och arbete på det vetenskapliga området och har valt tre huvudinriktningar: göra doktorsexamen och forskning attraktivt för unga begåvningar, underlätta forskarkarriärer och inrätta diversifierade och mindre uppdelade karriärer.

5- Intensivare innovation och närmare förbindelser mellan offentlig och privat forskning

Vid Europeiska rådets möte i Barcelona fastställdes FoU-utgifterna till 2% av BNP vilket skall genomföras inom den privata sektorn. Frankrike investerar endast 1,4% och behöver minska detta underskott.

Landets satsningar kommer därför att gälla fem huvudsakliga och kompletterande åtgärder:

- stöd till tillväxt för unga innovativa företag
- inrättande av stora teknikprogram
- ökat stöd till forskning inom små och medelstora företag
- utveckling av gränssnitt mellan den offentliga och privata forskningen
- ökat intresse för det nationella territoriet bland annat med hjälp av centrum för konkurrenskraft.

Dessa åtgärder gäller samtliga ekonomiska aktörer (unga innovativa företag, små och medelstora företag samt större företag) och utnyttjar den offentliga forskningens potential genom att förstärka gränssnitten mellan det offentliga och det privata på territoriell och nationell nivå. Tack vare dessa åtgärder kommer den franska industriella och tekniska nätverket att bli tätare och mer dynamiskt.

6- Bättre integration av det franska systemet i det europeiska forskningsområdet

Det gäller alltså för Frankrike att aktivt bidra till uppbyggandet av EU:s forskning genom att samarbeta med övriga medlemsländer och Europeiska kommissionen och inrätta instrument som underlättar ett ökat samarbete på vår kontinent:

- rörlighet för forskare inom EU
- öppna de franska utvärderingsinstanserna för utländska experter, målsättningen är att före år 2010 ha i genomsnitt en tredjedel europeiska forskare i besökskommittéerna för att utvärdera nationella organisationer och laboratorier
- låta franska forskare och lärare som också forskar delta i europeiska partnerskap.

Pakten är inledningen till en omfattande satsning på att modernisera den franska forskningen så att den på bästa sätt kan bemöta den vetenskapliga och tekniska konkurrensen i världen. Den syftar även till att Frankrike i större utsträckning skall få en internationell räckvidd.

(Källa: www.pactepourlarecherche.fr ; Le Monde 22/09)